

Posamezna številka 6 vinarjev :
JUTRO izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in
povsem — ob 2. uri, ob ponedeljkih ob 10. do-
gledu. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnih
mestnih K 1.20, v dostavljanem na dom K 1.50; s pošto
celotno K 1.70, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—,
mesečno K 1.20. Za inostranstvo celotno K 30.—.
Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev :
Uredništvo in upravnništvo je v Franciskanski ulici 8.
Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnika.
Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne
vratajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmi-
nica, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem
oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti ramko.
Telefon številka 303.

Prelom.

Dunaj, 26. oktobra 1911.

— c. Bilinski. — Gautsch. —
Koerber. — Odgovore parlamenta. —
Razpust parlamenta. — Akutna kriza.
— Položaj se je pobiljšal. — Situa-
cija skrajno kritična. — Kriza neiz-
ogibna.
To so besede in stavki, ki se vr-
ste v političnih krogih na Dunaju,
dan za dan. — Vsakih šest ur je
situacija popolnoma izpremenjena, kar
je bilo popoldne gotova stvar, je zve-
čer ponesrečen načrt, kar je bilo zve-
čer sklenjeno, je drugo jutro nemo-
goče izvesti! In to se ponavlja dan
za dnem! Kje je izhod iz tega kaosa?
Kje mož, ki bi si upal prevzeti uzde?
Najrazličnejša imena se imenujejo,
sklepajo se najrazličnejši kompromisi,
gladijo se pota na vse strani, a vse
skupaj se vrti okoli ene točke:
kriza!

Kdor bi mislil, da je vsa ta raz-
burjenost parlamentarnih in vladnih
krogov kaj novega, bi se motil, zgo-
dovina zadnjih desetletij ni prišla niti
za korak naprej — od Badenija dalje
se ponavljajo enaki dogodki dan na
dan, ki končajo s krizo in začno z
novo krizo! Ministrstva padajo, prihaj-
ajo novi možje, iz tihega pokoja se
klicajo stari, a izhoda ni nikjer! —
Mogoče da pade Gautsch, ali pa vlada
odgodi parlament, odgodi mogoče
sledi razpust, mogoče se rekonstrui-
ra kabinet, a kje so garancije, da pride
avstrijska politika v nov tek, na pot
napredka in razvoja!

Naj se zgodi to ali ono, v Av-
striji ostane pri starem... Kriza je
vedno na vidiku političnega obzorja!
Današnja izjava ministrskega
predsednika je značilna za avstrijske
razmere. Gautsch je naravnost priznal
to, kar bi morali merodajni krogi v
Avstriji spoznati in uveljaviti že ta-
krat, ko je dobilo avstrijsko politično
in parlamentarno življenje svoje obil-
je, obilje narodnostnih bojev, ki so
izvir vseh političnih kriz. Gautsch
je danes priznal, brez čehov ni mo-
goče vladati! Izjava je dragocena ali
situacije ne bo rešila! Mogoče ta iz-
java zapečati usodo Gautschevega ka-
bineta, ker nemški Nationalverband
ne bo nikdar pritrldil ti izjavi šefa av-
strijske vlade. In tako se situacija
suče naprej, razvijajo se krize in nove
situacije, ki pa ne pomenijo ničesar!
Politična situacija je danes ista,
kakor je bila par dni pred razpustom
prvega ljudskega parlamenta. Bienen-
th je stal takrat na oni mrtvi točki, ka-
kor stoji danes Gautsch, samo s to
razliko, da je Bienterth stal v opozi-
ciji slovenski blok, Gautsch pa ne ve,
od kje ga zadene zadnji udarec. Ako
se nagne na levo, dobi udarec od
desne, ako se nagne na desno, prileti
klofuta od leve!

Do danes se je trdilo, da je
Gautsch zašel v napako svojih pred-
nikov, ker uveljavlja stališče National-
verbanda kot vodilno misel svojega
pogajanja, a danes je Gautsch pretrgal
s temi tradicijami in se obrnil od

Nemcev. Pa s tem situacija se nikakor
ni rešena, položaj je isti, samo pozi-
cije so spremenjene, a spremenjene
tako, da se lahko v par urah spre-
mene v stare! To se ponavlja leta in
leta, tako da pozna zgodovina avstrij-
skega parlamentarizma le tri točke, ki
se okoli njih vrti politična situacija,
na eni strani vlada, nji nasproti pa
dva bloka, ki sta si edina le v tem
principu, obračunati z nasprotnikom
do skrajnosti v onem trenutku, ko se
nagne proti njemu vlada!

Težko je v trenutku, ko pišem to
poročilo, izreči končno mnenje, ker
ni mogoče, da bo Gautsch jutri z
dejantji preklical to, kar je danes trdil
z besedami, a dejanja bodo imela
iste posledice, kakor bi jih imele be-
sedne!

Nekako resignirano so zvene-
le danes Gautscheve besede, vlada je
morala ugrizniti v ono trpko jabolko,
ki se mu pravi spoznanje dejstvenega
položaja v Avstriji. Nedavno je v kul-
turni debati priznal grof Stürgkh, da
čaka parlament veliko kulturno delo,
rešitev kulturnih vprašanj raznih na-
rodnosti, v politični debati pa odpira
Gautsch nove perspektive, nova pota,
ki bi jih rad hodil, a vprašanje je,
ako bo to mogel, ker v Avstriji poli-
tične razmere niso še daleko tako
urejene, da bi vlada mogla hoditi ono
pot, ki bi jo po par korakih prekri-
žala druga!

Ko je Gautsch prevzel Bienen-
thovo zapuščino, se je govorilo o važnih
nalogah, ki čakajo njegovo vlado,
Gautschev kabinet naj bi prebredel
Scilo in Karibdo narodnostnih blokov,
Gautsch je prevzel to važno vlogo,
posvetil je vse moči svojih političnih
vplivov in balansiraj je med stranka-
mi, a sedaj je prišel na razpotje, kam
naj se obrne, tega ne ve danes
sam...

V parlamentu se nadaljuje prora-
čunska debata, in klubske lokalit se
neprenehoma debatira, sklepa se, od-
poslanci romajo iz klubovnih sob do
ministrskega predsednika, posredovalci
švigajo od klubske sobe do druge in
povsod se vidi dobrohotni, vedno se
smehljajoči obraz Bilinskega. Po kulo-
arijih in vestibulu oporeka vest vesti,
situacijski pogledi se spreminjajo vsak
trenutek, vedno se pričakuje novih
razrešitev, novih kombinacij, nagibanje
sledi nagibanju, imena in nove ose-
bnosti prihajajo na površje ter izginjajo
težišče situacije je sedaj tu, v par
trenotkih tam, a rešitve rezultata od
nikoder!

Samo eno dejstvo stoji in to
edino dejstvo se giblje v okrožju ene
in iste točke: kriza.

Nihče ne ve izhoda, nihče noče
podati vladi roke, da jo prepelje preko
brvi. Zato pa ni čudno, da se počasi,
začetkom tiho, a vedno razločnejše
poudarja, da bo vlada primorana sama
prekoračiti brv...

Ponavljajo se ona prerokovanja,
ki so polnila liste ob priliki Gautsche-
vega nastopa: Važna naloga je na-
menjena Gautschu, ki jo bo moral iz-
vesti!

Bili so v večini oni, ki so mislili,

da ta Gautscheva naloga obstoji v
pogajanjih med strankami... a danes
so v večini že oni, ki trdijo, da se ta
važna Gautscheva naloga začne šele
po popolnem prelomu med vlado in
parlamentom bi pa tudi značil prelom
z ustavo...

Tako se misli danes, in kakor
kažejo politična znamenja, se ti pro-
roki prav malo varajo, ker tako ne
gre naprej, treba je rešitve, ali s pa-
lamentom ali pa brez parlamenta.

Ali bo to ta važna Gautscheva
naloga?

Dogodki prihodnjih dni nam to
pokažejo.

Iz slovenskih krajev.

Iz Mengša. V četrtek bi morala
biti v Mengšu volitev župana, pa se ni
vršila, ker je vložen rekurz, kar je
klerikalne močakarje hudo poparilo.
Čudno veliko so pa ti možje že do-
segli, predno so sploh skupaj prišli.
F. Anton Stare, grajščak v Mengšu,
je bil izvoljen od obeh strank, ker so
ga klerikalci volili, le da bi kaj od
njega dobili. Dosegli pa so ravno na-
sprotno. G. Anton Stare namerava se-
zidati hišo, kjer bi imeli menški
režezi preplačna stanovanja in jo po-
dariti občini, v ta namen je že naro-
čil načrte, a je sedaj to prepovedal
in tudi izstopi iz odbora. Menški
režezi pojdite in zahvalite se kaplanu
Kajdižu, da vam je prepelil zidavo
ubožne hiše. G. Stare je bil voljan
tudi pokriti stroške sejmšča, ki zna-
šajo 3000 K. S tem je hotel počastiti
spomin svojega očeta, ki ima zaslugе,
da so se v Mengšu ustanovili sejmi.
Tudi to je sedaj preklical in da se
stroški za sejmšče poravnajo, bodo
narasle občinske doklade in to je zo-
pet Kajdiževa zaslugа. Njegova ljube-
zen se pa posebno v tem kaže, da je
že pet Mengšanov izročil sodišču v
Kamniku. To je sad njegove agitacije,
je to božji namestnik, ki se ravna po
Kristusovem nauku: „Ljubite se med
seboj“, G. Kajdiž! Le še tožite, boste
vsaj še bolj sovraženi, kot ste do se-
daj. Sam klerikalni župan se sramuje
teh ljudi in pravi, da bo odstopil;
lepo spričevalo zanje. Da se spozna
značaj naših klerikalcev naj služi sle-
deči slučaj: Nedavno so novopocene-
mu občinskemu možu F. Kompare
onesnažili hišo in takoj so sumili li-
beralce. Sedaj pa se je ta uganka
razrešila. V „Slamnikarski zadru-
gi“ sta si brata Kompare napravila udob-
no korito, člani z deleži pa garantira-
jo za — zgubo. Ker si niso znali
drugače pomagati so enemu pomazali
hišo. Med klerikalnimi veljaki je tudi
Janez Levec, ki je županoval v času,
ko so gradili kamniško železnico in
smo po njegovi zaslugi dobili postajo
v Jaršah, mesto v Mengšu. Ravno se-
daj je vprašanje, ali bo šla podaljša-
na železnica iz Štajerske na Kamnik
ali na Domžale. G. Levec bo že gla-
dal, da bo šla železnica dalje kot mo-
goče proč od Mengša. G. Kajdižu pa
želimo, da bo tako srečno izbral tudi
župana, kot je odbornike, pa mislimo,

da za enkrat še ne. G. Kompare; o
vaši „Slamnikarski zadruzi“ pa drugič,
da ne boste po nepotrebnem dolžili
liberalcev.

Iz Starega trga pri Ložu. Danes,
28. t. m. nas je zapustila poštna upra-
viteljica gospica Ivanka Kržišnik, ki je
imenovana za upraviteljico na Bučki.
Bila je zelo priljubljena v naši dolini
in marsikatero oko je bilo rošno, ko
je jemala danes slovo. Mi ji želimo
na novi poti, na novem samostojnem
mestu na Bučki kot poštni uprave-
ljici obilo sreče in zadovoljstva in naj
bi tudi tam gori, na visokih dolenskih
hribih našla obilo prijateljev! Ohrani
naj veseli Stari trg v prijaznem spo-
minu, kakor bo ohranil Stari trg —
njo! Srečno!

Iz Trsta. Dramatična sku-
pina N.D.O. Uvažujoč opravilene
želje našega delavstva, da bi se prire-
jevale tudi dramske predstave, je
„Izobraževalni odsek N.D.O.“ usta-
novil dramsko skupino, ki vrlo na-
preduje. Prva predstava se priredi v
sredo dne 1. novembra, in sicer rodbin-
ska drama „Sin“, spisal E. Gangl.
Prireditve se vrši v društvenih pro-
storih, ulica Sv. Franciška št. 2./II.;
začetek ob 5. uri pop. Vstopnina zna-
ša 60 vin; sedeži od I. do III. vrste
40 vin, in od IV. do VIII. vrste 30 vin.
Nadejati se je, da bode naše delav-
stvo uvaževalo to prireditve, posebno
pa, ker je čisti dobiček namenjen v
izobraževalne svrhe, namreč za dru-
štveno knjižnico, ter prihitelo v obil-
nem številu na to predstavo.

DNEVNE VESTI.

Položnice poštne hranilnice smo
priložili danes listu za naše cenj, zu-
nanje naročnike, ki jih prosimo, da bi
blagovolili naročnino poslati — ako jim
je potekla — čimprej, najdalje pa do
10. novembra, ker takrat ustavimo po-
šiljanje lista vsem onim, ki do tega
dne naročnine ne podaljšajo.

Upravištvu „Jutra“.

Koritarji. V Ljubljani se „Slo-
venec“ grozno poteguje za koruptno
bando, ki gospodari na dunajskem
magistatu, ki so pa z njo volilci za
državni zbor tako korenito obračunali.
„Slovenec“ zagovarja še krščanske so-
cijalce, a drugače misli o teh ljudeh
bivši šef „Slovenca“, Žitnik, ki je med
govorom poslanca lvečevica, ko je ta
govoril o kiščanskih socialcih, zakli-
cal: „Was, christlich sozial? Die sind weder christlich, noch sozial!“ Tako misli o teh
koritarjih Žitnik, o onih istih, ki lomi
zanje „Slovenec“ kopje. No, pa to je
na Dunaju, ono pa v Ljubljani in to
je precejšnja razlika! Radovedni smo,
ako bo „Slovenec“ prijel Žitnika radi
tega medklica! Pač jasen dokaz, kako
enaki so si dunajski in ljubljanski
koritarji!

Ljubljanski poslanec za pravice
slovenskega naroda. Poročali smo že
o nastopu poslanca dr. Ravnljarja za
pravice slovenskega naroda. Njegova

izvajanja so izzvala vsesplošno odo-
bravanje, velikanski krog poslancev je
pričal o simpatijah, ki jih goje slo-
vanski poslanci za tega edinega in
odločnega zastopnika slovenskih na-
prednikov v parlamentu. Ako hoče
„Slovenec“ ta nastop omalovaževati
blamira se le sam, ker oni, ki so vi-
deli in slišali dr. Ravnljarja, morajo
priznati, da je bil njegov nastop za
pravice slovenskega jezika naravnost
imponujoč. Ako sta Susteršič in Krek
ušla iz zbornice, dokazuje to le njih
slabo vest, a poslanec Jarc je bil bolj
odkritosrčen, on je ves čas Ravnljar-
jevega govora poslušal in pritrjeval
njegovim izvajanjem. Jarc si seveda
ni mislil, da je edino stranka, ki ji
pripada, kriva, da sedi danes v justični
palaci Elsnar, ker bi jo sicer tudi po-
bral iz zbornice. Frivolno pa je, da se
„Slovenec“ norčuje iz dr. Ravnljarje-
vega nastopa, ki je tako pomemben
za varstvo pravic slovenskega jezika!
Pa kaj je klerikalcem narodnost in
take stvari, ko upajo še vedno na po-
moč ljubljanskih Nemcev, ter vedo,
kako nevarno bi se bilo zameriti tako
visokim gospodom, kakor je deželno-
sodni predsednik Elsnar.

Klerikalne kapacitete v parla-
mentu. Gostinčarju in Demšarju so
letos klerikalci pridružili še tretjega
poslanca, tako da imajo sedaj v svoji
sredi res pravo trojico. Ta nova ka-
paciteta je štajerski poslanec Brenčič.
Opazovalec galerije dunajskega parla-
menta nam o tem možakarju piše sle-
deče: Zadnjič je spustil Brenčič svoj
deviški govor. Zanimivo ga je bilo
gledati, kako se je pripravil tekem
Redlichovega govora na svoj prvi na-
stop. Ped seboj je imel z velikanskimi
črkami napisan govor, ki ga mu je,
kakor zlobneži trdijo, napisal Korošec.
Še predno je začel govoriti, ga je po-
tegnil Krek. Komaj je podpredsednik
Pogačnik imenoval njegovo ime, mu
je že Krek zakričal: „Kar začni“, da-
si ni bilo še stenografa v bližini. No,
Brenčič je že začel: Hohes Haus! V
tem trenutku ga sune Korošec in mu
reče: Počakaj še malo, da pridejo ste-
nografi: Brenčič je res počakal in čez
par minut šele začel brati svoj govor.
Ti pogovori med klerikalci so se vr-
šili tako glasno, da so se popolnoma
razumeli na galerijo. Zanimivo je bilo
opazovati klerikalce, kako so se po-
našali med Brenčičevim govorom.
Najbolj verno ga je poslušal Gostin-
čar, ki si je gotovo mislil: Ta mož
me pa nazadnje še prekosi. Korošec
je sedel poleg govornika, da bi mu v
slučaju kake nesreče pomagal naprej.
A ves čas se je prav od srca smejal
Krekovim opazkam, ki je slonil za
govornikom in zbijal na njegov račun
dovpite. Žitnik se je prav sarkastično
smejla, kakor zna to samo on — im-
pomilovalno glepal na Susteršiča in si
gotovo mislil: tako daleč smo že pri-
šli. Brenčič seveda ni poslušal nikdo,
samo par kranjskih klerikalcev je bilo
zraven njega, pa še ti so se večkrat
pomuzali, edino Rybat se je prav
ostentativno vsedel v bližino govor-
nika in ga zvesto poslušal in spomi-
njal se je gotovo tako hitro minulih

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Ljubimca beneška.

— Zares je sam, je dejal Altieri sam pri sebi. Drugače bi
nas bili že opazili in napadli.
Nato mu je šinilo po glavi:
— Kdo ve, če je še tu! Morda se je Džennaro zmotil!...
Nato je odprl naglo, skoraj brez opreznosti.
Kakor vrtna vrata, so bila tudi ta nezaklenjena.
— Na levo, je šepnil Altieri.
Kastrucio je vstopil prvi, za njim Giberto.
Vsak je stiskal v roki bodalo.
Za njima je vstopil Romani.
Altieri je medtem zapiral vrata, misleč si:
— Gotovo ga ni doma; prelahko smo prišli v hišo. Ro-
land bi se bil zabarikadiriral...
Kakor jima je priporočil generalni kapitan, sta zavila Ka-
strucio in Giberto na levo. Kastrucio je z iztegnjeno roko otipal
vrata, ki so vodila v obednico.
Bila so bile priprta in so se odprla ob prvem pritisku.
Moža sta vstopila.
Kastrucio je zamrmral.
— Treba bo prižgati svečo.
Ta hip pa je dvojce smrtnih krikov raztrgalo noč in
molk.
Giberto je padel kakor klada; Skalabrinov stolec mu je bil
zdrbil čepinjo.
Istočasno se je zgrudil tudi Kastrucio; Rolandovo bodalo se
mu je bilo zadržalo v levo pleče.
Altieri in Romani sta obstala, vsa trda od strahu in pre-
senečenja.
Vrata obednice so se odprla nastežaj. Skalabrinu je odprl
slepico, ki jo je imel pri sebi, in njena luč je obilila Altierija.
Ta je zarenčal kakor zver, ki ve, da ji gre za kožo. In že
se je dvignil Skalabrinov stolec nad njegovo glavo... Vse to

je trajalo le par sekund.

Toda Roland je planil vmes in prijel orjaka za roko...

— Pusti ga, je kriknil, ta človek je moj!

In Altieri, ki ni vztrpetal pred strašnim udarcem, ki mu je

bil namenjen, je vztrpetal, ko je slišal te besede.

Romani je vrgel bodalo stran, rekoč:

— Udam se radovoljno.

Roland se je umaknil zadenski v obednico, neprestano upi-
raje oči v Altierija.

— Pojdite sem, je dejal s hripavim, raztrganim glasom,

ki je bil podoben napol rohnemu, napol ihtenju.

Altieri, kakor bi bil hipnotiziran, ga je nehote ubogal, sti-
skaje v roki držaj bodala.

Romanija je Skalabrino zaklenil v sosednjo sobo.

Ko je Altieri vstopil, je Roland zaprl vrata.

S Skalabrinovo slepico je prižgal obedne sveči.

Nato se je obrnil k tovarišu.

— Pusti naju sama...
— Gospod...
— Pusti naju sama, pravim. In karkoli slišiš, ne hodi noter,

razen če te pokličejo.

Skalabrino je odšel.

Altieri je sedel v naslonjač in prekrizal roke.

Na tleh sta ležala Kastrucio in Giberto brez življenja.

Roland se je obrnil k Altieriju.

Njegov obraz, pred par trenutki še ves spačen, se je bil
pokril z gnevno mirnostjo.

Vprašal je:

— Prišli ste me umoriti?

— Da, je dejal Altieri kratko in jasno.

Generalni kapitan je bil obdarjen s tisto fizično hrabrostjo,

ki izvira iz dolge vaje oboroženega in bojnega življenja.

V prvem hipu se je res prestrašil.

Zdaj pa, ko je bil gotov, da ne bo presenečen in da ima

opravka samo z dvema nasprotnikoma, je veljal ves napor nje-
govega duha vprašanju, kako bi se ubranil in srečno izvedel

borbo, ki jo je slutil naprej.

— Že precej dolgo iščeva drug drugega, je dejal ter se

sovražno izvajajoče zarežal.

Nisem vas iskal, Altieri, je rekel Roland. Če bi vas bil
iskal, bi vas bil našel že zdavnaj, kakor sem našel vašega prijat-
elja Bema in orodje vašega zločina, Imperijo.

Altieri se je zdrnil.

— Toda ker ste tu, je nadaljeval Roland, se mi ne zdi od-
več, povedati vam nekatere svoje misli...

— Tako je! Pomeniva se torej, preden se pokoljeva. Saj
vidim, da kar umirate od želje, umoriti me, in tudi jaz moram
priznati, da bi vam razparal trebuh brez bogvekakšnega so-
čutja.

— Ničesar se nimava pomeniti, Altieri; motite se. Hočem
vam samo povedati, kar mislim.

— Naj bo! Govorite...

Oba moža, ki sta njuni duši — da govorimo z Aretino-
vimi besedami, kar rjuli od srda, sta govorila takorekoč popol-
noma mirno.

Altieri je sedel v svojem naslonjaču, bodalo v roki, oko na
preži, opazujoč zdaj Rolanda, zdaj vrata, da bi zapazil o pravem
času, ako vdere Skalabrino.

Roland je stal pred njim brez orožja. Povzel je:

— Altieri, ali se spominjate večera moje zaroke?

Altieri je ježno stresel glavo in dejal:

— Ne, ne spominjam se.

— A jaz se spominjam. Pristopili ste k meni. Pristrčno ste
mi segli v roko in rekli: „Bodite srečni, Rolan Kandiano...“

Tako ste storili, tako ste govorili. Pol ure nato ste me dali
aretirati.

Roland je premolknil.

Rdečica mu je zalila obraz; žile na čelu so se napele.

Nadaljeval je:

— Tako ste se iznebili sovražnega prijatelja. Vidite, Altieri,
dolga leta sem nosil v spominu besedo, ki ste mi jo rekli takrat,
ko se mi segli v roko. In dolgo sem ugibal, kakšne pasme ste

pravzaprav... Za viteškega vas nisem mogel smatrati, ker niste
imeli poguma, da bi se bili iznebili tekmece z mečem
v roki.

Altieri je hotel besno vzplamtiti.

(Dalje.)

časov, ko je sedel s to kapaciteto v enem in istem klubu! Naravnost nesramno pa je, ako hoče „Slovenec“ omalovaževati Ravniharjeve nastop za prave slovenske jezike! Ravniharja so poslušali najodličnejši parlamentarci nemški in slovanski in odobraval njegova izvajanja, za Brečiča se pa ni zmenil nikdo! — Je pač zloben ta „Slovenec“ parlamentarni poročevalec, ki klerikalce vedno prav rad malo potegne.

Dr. Rybář in slovenske šole v tržaški okolici. Ob priliki debate o italijanski pravni fakulteti je omenjal tržaški poslanec Pittacco, da vzdržuje tržaško mesto deset slovenskih okoliških šol. Odgovarjal mu je dr. Rybář, ki se je o teh šolah izražal jako čudno, imenoval jih je ves čas, vaše šole „Bauern-Schulen“ in se čudil, kako more tržaški magistrat zahtevati, da bi tržaški Slovenci pošiljali svoje otroke v te „Bauern-Schulen“. Specijalno je omenil okoliške šole v Rojani, ter je imenoval „eine ganz gewöhnliche Bauern-Schule!“ Tako misli voditelj tržaških Slovencev, poslanec tržaške okolice, o šolah svojega okraja. Pač čudno pričevalo! Ako bode vzela tržaška okolica naziv „Bauern-Schule“ in učiteljem naslov kmečkih učiteljev tiho na znanje, je to njih stvar, omenjamo le, da vedo, kako misli o njih šolah njih voditelj in poslanec!

Nesramen borzni manevar. V četrtek je tekem seje državnega zbora prišla v parlament senzacionalna vest o atentatu na ruskega carja. Vse je bilo skrajno razburjeno, šele opoldne je pričel oficijelni dement. Sedaj se je dokazalo, da je bila ta vest nesramen borzni manevar. V četrtek dopoldne so bile iz Pariza ob pol 8. uri zjutraj odposlane na vse borzne trge in redakcije večjih listov brzojavke z nemškim tekstom in podpisom A. G. ki govori o atentatu! Tako brzojavko je dobila tudi dunajska filijalka petroburške brzojavne agenture. Brzojavka je imela le namen borzne spekulacije, a se je jokeno ponesrečila, ker so bili dementi tekem par ur na mestu! Takih sredstev se poslužujejo borzni spekulanti, da bi povzročili razburjenje in želi dobiček! Vse časopise najodločneje obsoja tako postopanje židovskih spekulativov.

Klerikalci postajajo že naravnost besni in čem bolj se bliža dan dopolnilne deželne volitve, tem vsiljivejša ponujajo volilcem svojega kandidata Antona Rojina, naprednega kandidata Ribnikarja, ki so ga že spravili protizakonito v disciplinarno preiskavo, pa obrekujejo, denuncirajo in blatijo kot kakega cigana, tako, da se klerikalno divjanje mora vsakemu studiti. Sedaj žalujemo, da Ribnikarjeve volitve v deželnem zboru ne bodo potrdili! To je pa vendar že preveč impertinentno. Deželni zbor ima pravico takrat ne potrditi kake izvolitve, ako so se vršile pri volitvah kake nepoštenosti, klerikalci pa že vnaprej, ko se volitve še ni vršila, žalujejo z neverificiranjem. Iz tega se jasno vidi, da so izgubili klerikalci tudi zadnjo trohačo sramu, ki so ga morda še imeli in vsak smisel za politično dostojnost. Od tega bodo imeli škodo samo klerikalci, ker jim obrnejo hrbet najbrže tudi oni, ki so iz raznih vzrokov še bili na njihovi strani, niso pa še tako pokvarjeni kot „Slovenčevi“ uredniki in klerikalni kandidati Anton Rojina, ki dopuščajo, da se na tak nepošten način agitira zanj.

Očinske volitve. Naprednjaki so zmagali v vseh treh razredih pri občinskih volitvah v Podzemlju (Bela Krajina) in Rudniku, propadli so pa v Kamniku, kjer so se posluževali klerikalci takih nezakonitosti, nasilja in terorizma, da se bodo naprednjaki pri-

težili in zahtevali razveljavljenje volitev.

Maščevalni klerikalci. Ni ga bolj hudobnega in maščevalnega človeka kot je klerikalec. Te dni je neka klerikalna ženska spodila v mestu svojo služkinjo, ker je — brala „Jutro“ in „Narod“.

Idila v blejski cerkvi. Bilo je lepega popoldanskega dne, ko sta se sprehajala dva zaostala letoviščarja po Bledu. Pot ju je peljala mimo cerkve. Stara gospa, pobožna kakor ponavadi ženske, je stopila v cerkev. Ko odpre vrata ji zastane noga. Samega začudenja se je pozabila prekriti, kajti sredi cerkve je stal duhoven, ki je objemal debelo gosposko žensko v klobo. Gospa letoviščarka ju ni hotela motiti in jima skaliti njiu ljubezni in je raje odšla.

P. Avrelj Knafelj, ki je umrl včeraj v deželni bolnici v Ljubljani, je zapustil — tako nam pripoveduje človek, ki ga je poznal — povsod, kjer je živel, zelo dobre spomine. V Karlovcu na Hrvaško so ga imeli ljudje zelo radi, radi svojega simpatičnega nastopanja in prijaznega vedenja je užival splošne simpatije. Bil je vnet katoličan, ali skozinskoz toleranten mož, ki se ga je večkrat videlo izprehajati se v prav prijaznem razgovoru — s pravoslavnim parohom. V posebno dobrem spominu ga imajo vsi slovenski dijaki, ki so v Karlovcu študirali, dokler je bil on tam gvardijan, ker jim je posojeval slovenske knjige in jim je bil sploh v vsakem oziru zelo naklonjen. N. v m. p.

Poročil se je v Opatiji 25. oktobra t. l. naš vrli rojak Mihael Luznar, c. kr. poštni uradnik z dražestno gđ. Slovenko Emico Lakner, hčerko posesnice posebno Slovanom priljubljene velikega hotela Lakner v Opatiji. Poleg prisrčnih čestitk kličemo novoporočencema „Živili“ in srečni bili.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Danes v nedeljo popoldne se poje ob 3. uri velika Verdijeva opera „Rigoletto“ bržčas zadnjič v sezoni. Predstava se vrši za lože nepar izven abonementa. Na to predstavo se opozarjajo zlasti gosti z dežele. Da si lahko ogledajo še opereto, se poje zvečer opereta „Srmežljiva Suzana“. Predstava se vrši za par-abonemente. Tako se vršita v nedeljo dve muzikalni predstavi, ki se izvajata vzorno.

O tatvinah cvetic na tukajšnjih pokopališčih, posebno pri Sv. Krištofu, smo že večkrat pisali. Ker pa se ravno bliža praznik vseh svetnikov, omenjamo to še enkrat. Kajti ravno v tem času se te tatvine vrše v velikem stilu, kar na debelo. Opozarjamo našo mestno policijo, da v tem času obrne malo večjo pozornost na naša pokopališča in zabrani tatvine cvetic in dr. Seveda tudi občinstvo samo lahko veliko stori v tem oziru s tem, da takoj vsako sumljivo osebo, ki se klati po pokopališču, takoj naznani policiji.

Zdravilna sredstva zoper haemeroide nameravajo odstraniti zaprtje, ki je glavni vzrok tega nadležnega zla. Poročila na poskusih na c. kr. splošni bolnici dokazujejo, da povzroči naravna Franc Jožef-ova grenčica že čez nekaj ur lahko odvajanje in se vsakokrat zmanjšujejo bolečine.

Sladkor je vedno dražji. Včasih je bil — to še ni tako davno — po 64 vinarjev, zdaj je že po 1 K 12 vin. Sladkorja porabimo največ pri kavi, in ker se sladkor tako silno draži, bi si nepremožnejši ljudje kmalu ne mogli več privoščiti te priljubljene pijače, ko bi ne bilo primernih kavnihih pridakov in nadomestil. Med njimi zavzema Kolinska kavna primes prvo mesto. Ne le, da je najizbornejši kavni priradek izvrstnega okusa, ker je naprav-

ljena iz najboljših surovin, je tudi sestavljena tako, da je kavi, ki je iz nje pripravljena, treba pridejati veliko manj sladkorja. In to pri sedanjih draginjah sladkorja igra že prav važno vlogo.

Pravosudni odjel kr. hrvaško-slovensko-dalmatinske vlade v Zagrebu je izvolil naročiti po več izvodov od naslednjih po društvu „Pravnik“ izdanih del: 1. izvršilni red, 2. civilnopravni zakonik, 3. dopolnilni k istim za 1909—1910, 4. odvetniška tarifa stara, 5. ista nova, 6. zakoni o javnih knjigah I. hrvaški, II. slovenski, 7. zakon o dovoljevanju prijekih putev, 8. predpisi o nespornih pravnih stvareh in 9. državni osnovni zakoni. — S tem značilnim činom, ki je s težavami boreče se založništvo še posebej razveselilo, se je zaloga rečenih knjig zmanjšala znatno in bodo nekatere skoraj pošle. To velja posebno o največji knjigi „Civilnopravni zakonik“, ki dopolnjena z zakonskimi predpisi in vrhovnosodnimi odločbami do zadnjega časa, velja samo 8 K, torej skoro polovico manj, kakor enake nemške knjige. Le-te knjige je v zalogi le še krog 150 oddisov. Vsled naših malotnih razmer pa te knjige najbrže ne bodo doživele drugega natisa, vsaj ne v doglednem času. Komur je torej do njih, naj jih naroči nemudoma pri društvu „Pravnik“ v Ljubljani ali v slov. knjigarnah.

Po listu „Slov. Pravnik“ **Pretep.** Fantje iz Dvorja in Grada, dveh vasi na Gorenjskem, so med sabo zelo spri. Zadnjič so prišli fantje iz Grada v neko gostilno v Dvorje, kjer so sedeli tudi fantje iz Dvorja. Kmalu je seveda nastal hud pretep, ki se je nadaljeval še na cesti. Nazadnje so sovražni fantje, več ali manj ranjeni, zapustili bojišče.

Ti nesrečni kolesarji! Neki kolesar iz Podsmreka pri Viču je povozil na tržaški državni cesti blizu oporne Kreditne banke 73 let staro Jero Guzelj iz Viča. Žena je dobila le lahke poškodbe. — Kolesarskih nesreč je vsak dan več. Deloma so krivi neprevidni kolesarji sami, pogosto pa neprevidno občinstvo, ki — a cesti prav nič ne pazi.

Pijana je težala na Sv. Petra cesti neka neznana stara ženska. Policaj se je je usmili in ji na rotovžu preskrbel boljše ležišče.

Kamenje je metal neznan zlikovec v Cerkljah skozi okno Kuraltove hiše v sobo, ko je ravno cela družina sedela okoli mize. Priletela sta dva ko pest debela kamna, ki pa

k sreči nista nikogar zadela. — Kmalu potem je najbrže isti neznan zlikovec pobil posestnika Uršuli Jekovčevi v Cerkljah več šip.

Ideal. Danes se predstavlja drama „Mladostni greh“, ki je bila sprejeta z velikim zanimanjem in odobrenjem. — V tork: Poroka nadvojvode Karla Franca Jožefa, prihodnjega prestolonaslednika, s princesinjo Zito Parmsko. Dalje: Nesreča vojne ladje v Toulounu.

Hudoben sin. Posestnik Fran Česnik v neki vasi pri Vipavi se je te dni začel kregati s svojo materjo in jo je pri tem sunil z nogo. V tem je prišel še oče Janez Česnik in je hotel braniti svojo ženo, pa sin ga je tako sunil, da je stari mož padel po stopnicah, ali k sreči je le lahko poškodoval.

Nezgoda. Štiriletna posestnikova hči Marija Maseljeva iz Šenčurja pri Kranju je te dni priletela s tako silo ob rob mize, da si je pri tem težko poškodovala desno oko.

Nesreča. Na poti v Vojsko pri Idriji, ki nima nobene ograje, je zadnjič izpodletelo 60letni Mariji Kogejvi in padla je v strugo Nikave, več metrov globoko. Zadobila je pri padcu tako težke poškodbe, da so jo morali prepeljati v goriško bolnišnico.

Za Ciril-Metodovo družbo nam je poslal g. Ante Vahtar iz Opatije 31 K, kot polovični znesek vsote, nabrane na pivovanju g. Luznarja in gđ. Lakner.

Društvena pisarna „Hranilnega in posojilnega konsorcija, prvega splošnega uradniškega društva Avstro-Ogrske v Ljubljani“ se je preselila iz Sodne ulice 13. v „Uradniško hišo“ Gradišče 15. I. nadstropje.

Ideal. Drama „Mladostni greh“ je bila v tukajšnjem kinematografu „Idealu“ sprejeta z veliko pohvalo. Ta drama je v resnici mojstersko delo prve vrste. Drama nam predčuje srečo in konec ljubezni mladega aristokrata in je tako izvrstno zgrajena, da ima gledalec vtis resničnih slik iz življenja, ki se mu kažejo na beli steni. Seveda so tudi sodelovalci v tej drami prvovrstne moči, ki bi jim težko bilo najti enakih.

O. BERNATOVIC
Ljubljana. — Mestni trg. — Ljubljana. **Velikanska zaloga narejenih oblik za gospe, gospe in otroke.** Najnižje cene, solidna postrežba.

Star papir za zavijanje se takoj ceno proda. Ponudbe na upravo „Jutra“.

Mogoče je celo, da bo Italija prisiljena najeti novo posojilo.

Gospodarski boj proti Italijanom v Turčiji je med tem že pričel na celi črti. Turška vlada je namreč o tem dobila obvestila že iz vseh vilajetov. Odgovorila je sicer, da protitalijanski boj kot ne bo dosti koristil, ker je za uvoz italijanskega blaga že tako določena 100 procentna carina in je s tem italijanski uvoz onemogočen. Tudi pomeni za Italijo hud gospodarski udarec. Poslanca Rahmi bej iz Soluna in Abeidullah iz Smirne sta odpotovala v Tripolis. Tjakej je odšlo tudi več članov odbora mladoturškega komiteja. Rahmi bej je dobil nalog, naj ustanovi v provinci Tripolis provizorično vlado.

Italijansko brodogrje sedaj pravzaprav ne more ničesar posebnega ukreniti. Tudi ni znano, kje se nahaja. Poročila zatrjujejo, da križari del brodogrja v Egejskem morju in čaka povelja, kedaj naj prične z blokado turških pristaniških mest. Turško brodogrje je še vedno skrito v Dardanelah in noče stopiti v akcijo. Najbrže dobi italijansko brodogrje povelje, da zasede Egejske otoke.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Občinske volitve v Kamniku.
Kamnik, 28. oktobra. Pri včerajšnjih občinskih volitvah v Kamniku so zmagali v vseh treh razredih klerikalci. Naprednjaki vložijo rekurz, ker so se vršile pri volitvah naravnost stranske sleparije.

Občinske volitve v Novem mestu.
Novo mesto, 28. oktobra. Pri občinskih volitvah v Novem mestu so zmagali proti pričakovanju v vseh treh razredih naprednjaki.

Parlamentarni položaj.
Dunaj, 28. oktobra. Politična situacija se giblje danes v znaku včerajšnjega Gautschevega ekspezeja. Jutri pade odločitev. Vrši se namreč seja avstrijskega sveta, ki se bo pečal s tekočimi zadevami in sklenil tudi eventualno demisijsko nekaterih ministrov. Gotovo je, da Gautsch ne bo sam demisijiral. V novem kabinetu ostanejo samo Gautsch, grof Stürgkh, Hochenburger in Georgi. Vsi drugi demisijirajo in se nadomeste z novimi.

Poslanska zbornica.
Dunaj, 28. oktobra. V današnji seji poslanske zbornice je najprej finančni minister dr. Mayer zagovarjal proračunsko predlogo in priporočal kolikor mogoče hitro rešitev. Rusin dr. Lewicki se je izjavil proti proračunu in to čisto iz enostavnega stališča, ker vlada vedno protežira Poljake, na Rusine se pa nič ne ozira. Zahteval je tudi takojšnjo rešitev volilne reforme za galski deželni zbor. Nemec Hummer je polemiziral z Gautschem in protestiral proti Gautschemu stališču glede uradniške draginjske akcije. Koncem seje je stavil dr. Kramar predlog glede vpeljave ženske volilne pravice za državni zbor. Nato je bila seja zaključena. Prihodnja seja se vrši še v ponedeljek dne 6. novembra in to samo radi tega, da se do takrat razjasni politična situacija.

Italijansko-turška vojna.
Mirovna pogajanja in posredovanja velevlasti.

Rim, 28. oktobra. Italijanska vlada je obvestila vse velevlasti, da

MALI LISTEK

Praznoverje v službah papestva.

(Iz 12. zvezdica knjižnice češke „Svobodno Miall“).

(Dalej.)
Lev XIII. je izdal 29. aprila 1884 encikliko „Humanum genus“, v kateri poziva, naj se prostozidarstvu, ki v njem iznova oživljajo hudiča, strga maska. Taktil je samo izrazil ta poziv in je objavljala svoja lažnjiva „razkritja“, dobro vedoč, kaj zaslepljeni klerikalci prenesejo in s čim si lahko pridobi papežovo naklonjenost.

Taktilov slučaj je jasen dokaz proti rimskemu papeštvu, kajti on dokazuje, da je predstavitev rimsko-katoliške cerkve v devetnajstem stoletju vsaka nekrščanska vraža dobrodošlo orožje proti nasprotnikom, in da nezmožljivi rimski papež in cerkveni dostojanstveniki, ki so se dali od Taktilovih bedastoč prevarati, ne morejo pričakovati, da jih resen človek smatra za duševne voditelje. Kako pa naj tudi resen človek veruje ljudem, ki so v tako važnih stvareh tako lahko-miselni?

Po krščanskem nazoru je bog vsemogoč, vsevedoč in neskončno dobrotljiv. Če vlada svet bog, ki ima take lastnosti, ni mogoče, da bi na svetu mogli delovati hudobni duhovi, kajti nič se ne more zgoditi brez božje volje, in karkoli se zgodi, se zgodi s privoljenjem vsemogočnega in neskončno dobrotljivega boga in mora torej biti dobro.

Nauk o kvarnem delovanju hudobnih duhov je torej očitno proti-krščanski in je bil v krščansko vero sprejet iz poganstva, ki je verovalo v dobre bogove in duhove in v hudobne bogove in duhove.

Nezmotljivi rimski papež je bil pač v prvi vrsti poklican, da bi vedno nastopal proti nekrščanski veri v hudiče in v njih dozdevno delovanje na zemlji; toda papeži so vedno delali ravno narobe: širili in utrjevali so vedno trdovratno najhujše vraže o hudičih, njihovih zvezah z ljudmi, o telesnem občevaranju mož in žen s hudiči in so goreče pospeševali nečloveško in kruto preganjanje nesrečnežev in nesrečnic, o katerih se je sumilo, da čarajo.

Za razširjanje vere v delovanje hudiča na zemlji in v njegove zveze z ljudmi ima prvo zaslugo papež Gregor IX. s svojo bullo z dne 13. junija 1233.

Papež Innocenc VIII. pa je izdal

5. decembra 1484. bullo „Summi desiderantes“ proti čarovnikom in čarovnicam, ki s hudičem spolno občujejo, s čarovnicami, petjem, zaklinjanjem in drugimi čari ploditev otrok in živali zabirajo ali pa ovirajo, letino kaze, može, žene in živali z notranjimi ali zunanji bolestin mučijo in različne druge grodbije in zločine uganjajo. Papež toži, da se vse to godi vključno temu, da je svoja ljubljena sina, dominikana Henrika Institoris in Jakoba Sprengerja, postavil za svoja inkvizitorja, očita, da so mnogi čarovniki in čarovnice ostali brez kazni, in zato nalaga svojim inkvizitorjem, da tudi v tistih krajih, za katere niso bili določeni, kaznujejo vsakega, katerega spoznajo za krivega čarovnije, na imetju in telesu. Vsem, ki bi inkvizitorje ovirali, grozi s prokletstvom in s še hujšimi kaznimi in jim obljublja jezo božjo in apostolov Petra in Pavla.

Prvi sad te nekrščanske bulle „Kristovega namestnika“ je bila grozna knjiga „Biser čarovnic“, ki sta jo izdala omenjena inkvizitorja in ljubljena sinova papeževa Jakob Sprenger in Henrik Institoris. Da je ta knjiga v direktnem sorodstvu z ono papežovo bullo, je videti iz tega, da se pisatelj te knjige na ono bullo izrecno sklicuje. Bajko o sodelovanju hudiča s čarovniki in čarovnicami imenujeta ka-

toliško resnico in na vprašanje, če se morejo iz spolnega občevaranja hudiča z ljudmi poroditi človeška bitja, odgovarjata, da je ta trditev katoliška in da tisti, ki bi to tajil nasprotuje izrekom svetnikov, cerkvenemu izročilu in svetemu pismu.

Znano je, da katoliška cerkev žen ni posebno visoko cenila, dokler jih ni rabila za ubogljivo orodje za svoje gospodstvalne nacre. „Biser čarovnic“ je dober primer za to trditev. V tej knjigi se trdi, da je čarovništvo med ženskami veliko bolj razširjeno, nego med moškimi. Tam beremo, da je pridigar napisal o ženi: „Kaj pa je žena, če ne uničevalka prijateljstva, neizogibna kazen, potrebno zlo, naravna izkušnja, grozeča nesreča, domača nevarnost, strast vzbujajoča škodljivka, zlo narave, nabavarujoča lepo barvo?“ Pobožna pisateljka nadaljuje: „Če je greh ženo spoditi, je muka obdržati jo; če jo spodiš, se pregrešiš proti zakonski zvestobi, če jo obdržiš, imaš vsak dan preprič. Kar se razuma tiče, se zdi, da so žene drugačne vrste, nego može, vzrok tega je naraven: žena hrepeni bolj po telesu nego mož, kar je videti iz številnih nečistih dejanj žen. Ta nedostatek se kaže že pri stvarjenju prve žene, ki je bila ustvarjena iz krivega moževega rebra. Ker je živalska stran žene nepopolna, vedno prevara. Njeno nepo-

polnost kaže že latinska beseda za ženo: femina, kar je treba razlagati kakor: te minus, t. j. nižji v veri ali zvestobi. Če se ozremo na sve navedbe, pomenja to: Vse zlo žene izhaja od njene telesne strastnosti, ki je vedno nenastina.

To naziranje katoliških inkvizitorjev in milih sinov papeževih o ženi je tako nizko in nesramno, da zasluži, da ga tu pribijemo!

Dalje govore inkvizitorji o čarovniškem vzbujanju ljubezni in sovražstva, o zaprekah v izvršitvi zakonskih dolžnosti, o začaranju možkega spolnega uda, o začaranju ljudi v živali, o volkodlakih, o uničenju ploda v maternem telesu, o darovanju novorojencev hudiču in o kaznovanju čarovnikov in čarovnic. Čarovništvo je najhujše krivoverstvo, in zato so kazni, določene za krivoverce, nezadostne. Ječa je preveč mila in zato jih je treba v vsakem slučaju usmrtiti.

Drugi del „Bisera“ govori o tem, kako se čara, komu čari ne morejo škoditi, o čarovniških poklicu, o tem, kako čarovnice pobijajo in jedo otroke in iz kosti in mesa pobitih otrok pripravljajo mazila, s katerimi maežjo kose lesa, na katerih letajo po zraku, kako jih hudiči prenašajo kraja v kraj, o telesnem občevaranju čarovnic s hudičem, o prebivanju hudiča v ljudeh, o povzročevanju boleznih s čari itd.

je ministrski svet odklonil vse posredovalne in mirovne predloge in izjavil, da na mirovna pogajanja ni niti misliti, ker zahteva italijansko javno mnenje na vsak način boj do skrajnosti. Italijanski poslanik v Berlinu, Pansa, ki je izročil italijanski vladi nemške posredovalne predloge, se je že vrnil na svoje mesto v Berlin in sporočil nemški vladi, da Italija odklanja vsako posredovanje.

General Caneva zahteva ojačenja.

Pariz, 28. oktobra. Iz dobro informiranih krogov se poroča, da je stališče Italijanov v Tripolisu zelo težavno, ker morajo biti italijanske posadke radi vednih turških napadov neprestano v defenzivi. Turški in arabski napadi Italijanov zelo škodujejo. Vrhovni poveljnik italijanske armade v Tripolisu, general Caneva zahteva, da odpošlje Italija v najkrajšem času v Tripolis zopet 50.000 vojakov.

Italijanski konzul v Mitlenah izgnan.

Carigrad, 28. oktobra. Italijanski konzul v Mitlenah je bil danes izgnan.

Spopad med italijanskim in turškim brodom.

Carigrad, 28. oktobra. Vest, da je prišlo včeraj pred Dardanelami med italijanskim in turškim brodom do spopada, je popolnoma neresnična. Potrjuje se le vest, da križari oddelek italijanske brodogradnje pred vhodom v Dardanele.

Konflikt med Neratovom in Čarikovom.

Petrograd, 28. oktobra. Med voditeljem ruskega zunanjega ministrstva Neratovom in ruskim poslanikom v Carigradu je prišlo radi dardanelskega vprašanja do ostrega konflikta. Neratov zahteva takojšnjo rešitev vprašanja, Čarikov pa hoče počakati na izid vojne.

Bolgarsko sobranje.

Sofija, 28. oktobra. Danes je bilo slovesno otvorjenko bolgarsko sobranje. Prestolni govor je imel sam kralj Ferdinand. Povdarjal je mirovni razvoj Bolgarske in prijateljske odnose napram drugim balkanskim državam.

Skupni ministrski svet.

Dunaj, 28. oktobra. Danes ob 3. uri popoldne se je pričela seja skupnega ministrskega sveta, kateremu predseduje zunanji minister grof Aehrenthal. Seje so se udeležili vsi skupni ministri. Na dnevnem redu je bilo vprašanje bosenskih železnih in predpriprave za delegacijsko zasedanje.

Kitajska revolucija.

Peking, 28. oktobra. Juanšikaj, ki je prevzel vrhovno poveljstvo nad kitajskimi vladnimi četami, je odpotoval danes z velikim vojaškim spremstvom na jug. Vodstvo republikanske armade je prevzel general Lianhung, ki je na glasu kot eden najboljših kitajskih vojakov. Zastopniki angleške, nemške in francoske vlade so se obrnili do kitajske vlade s prošnjo, naj varuje tujce. Vlada je izjavila, da bo v tem oziru ukrenila vse potrebno.

Princ Karol Hohenzollerski o padcu Port Arturja.

Princ Karol Hohenzollerski, pruski generalni major, je dobil leta 1904 nenadoma ukaz, naj odpotuje na Japonsko in prisostvuje v japonskem glavnem taborišču rusko japonski vojni. Princ je sedaj izdal knjigo, v kateri opisuje svoje doživljanje v vojni. Tako pripoveduje: „Na večer dne 1. januarja sem bil brzojavno obveščen, da namerava ruski general Steselj predati Port Artur. Obvestil sem o tem takoj svojega vladarja. Dne 2. januarja sem nazdravil premagalcu Port Arturja, generalu Nogiju. Pri zdravici sem se pa spomnil tudi nesrečnega branitelja generala Steslja, kar je Japonce jako razveselilo. Silno zanimivo je, s kakim navdušenjem so Japonci naskakovali Port Artur. Bili so pripravljeni na tisoče žrtev. Sredi najhujšega ruskega ognja so vlekli svoje topove naprej. Padali so kar trumoma po lteh. A ustrašili se niso. Hotel so na vsak način doseči svoj cilj in so končno tudi zmagali.“

O generalu Steslju poroča princ sledeče: General Steselj ni storil svoje dolžnosti. Govoril je vedno, da hoče raje skupno s svojimi vojaki umreti v trdnjavi, kakor jo izročiti Japoncem. A storil je popolnoma nasprotno. Hrabrost, s katero so ruski vojaki neprestano odbijali silne japonske naskoke, je neprecenljiva. Se tisoče in tisoče Japoncev bi padlo pred Port Arturjem, ako ne bi general Steselj izvršil izdajstva.

General Steselj je s predajo Port Arturja Japoncem omogočil, da je

tretja japonska armada prišla še pravočasno k odločilni bitki med Rusi in Japonci, pri Mukdenu, kar je bilo za Ruse katastrofalno.

Razne vesti.

* **Dražba demantov bivšega sultana Addula Hamida** se bo vršila v novembru v znanem pariškem hotelu Drouot. Mladolurška vlada namerava s to dražbo dobiti prav lepo vsotico denarja, kajti po površni cenitvi so Abdul Hamidove dragocenosti vredne več nego pol milijarde mark.

* **Najmanjša republika na svetu** ni, kakor se navadno misli, Andorra, ampak neki otok v Sredozemskem morju. Otok se imenuje Tavolara, je 2 km širok in 12 km oddaljen od sardinskega obrežja. Prebivalcev šteje 55. Včasih je bila ta republika kraljestvo. Karel Albert ji je dal l. 1836. samostojnost, in neki Barteleoni je nastopil vladati kot prvi kralj, z imenom Pavel I. Celih 50 let je srečno vladal svojo kraljestvo. Umri je dne 30. maja 1882. Pred svojo smrtjo je izrazil željo, naj se izpremeni kraljestvo v republiko. In tako se je zgodilo. Uradno so republiko prebivalci otoka razglasili l. 1886. Predsednik republike je voljen na 10 let. V republiki imajo tudi ženske volilno pravico.

* **„Čudodelna“ podoba** — na prodaj. V nemškem časopisu „Germania“, organu klerikalcev na Nemškem, je bil dne 7. septembra sledeči zanimi in značilni oglas: „Čudodelna podoba! (16 stoletje), za kako božjo pot odličnega pomena, je naprodaj. Ponudbe pod „Božja pot 1000“ na upravnishvo tega lista.“ Komentar k temu oglašju, ki pač ne bo za rimski katolicizem preveč ugoden, si vsak lahko napravi sam — nam bi ga najbrže konfiscirali.

* **Milijonar se lahko mašuje.** Nek milijonar je zahajal vsak dan v kavarno, napravil je mnogo, a napitnine ni nikdar dal natakarnjem. In vendar jih je znal mešati, da so se ga vsi bali. Posebno piko pa je imel na markerja. Le-ta se je zaklel proti sitnemu milijonarju, ter je gosta milijonarja pustil sedeti pri mizi brez vsake postrežbe. Milijonar je klical, rotli, nobeden ga ni hotel slišati. Marker je hodil mimo njega, kakor da bi ga ne videl. Kaj takega pa milijonar še ni doživel. Premišljeval je, kako bi se maščeval nad markerjem. Čisto iz sebe je bil. V svoji jezi telefonira hitro po lastnika krasne kavarne, vpraša ga, kaj hoče imeti za njo z vsem, kakor stoji in leži. Lastnik pove kupno svoto, milijonar mu jo takoj izplača, se vsede zopet mirno k svoji mizi v kavarno in zakriči nad markerjem: „Sedaj sem jaz lastnik in gospodar! In marš ven pri durih! V mojo hišo ne smete več!“

* **Žalostne posledice učiteljske bede na Ogrskem.** Iz Budimpešte se poroča: V neki vasi blizu mesta Szatmar na Ogrskem je sklenil vpokojeni učitelj Florijan Korstal radi neznozne družinske bede postati evnuh in odpotoval na Turško. Njegova žena je bila pripravljena izvršiti operacijo, ki pa se je popolnoma ponesrečila. Mož je umrl čez par ur v bolnici. Njegovo ženo so zato radi težke telesne poškodbe orožniki aretirali in izročili okrajnemu sodišču v Szatmaru.

* **Poskusna ženitev ameriškega milijonarja.** Znan ameriški milijonar Harold Sterling Vanderbilt je sklenil z gospodično Eleanor Sears poskusno ženitev za 12 mesecev. Živela bosta teh 12 mesecev kolikor mogoče skupaj, da vidita, če sta drug za drugega. Ako bosta sprevidela nasprotno, se bosta ločila in ostala prijatelja, sicer se bosta pa slovesno poročila. Take poskusne ženitve se v Ameriki neprestano ponavljajo. Res prav amerišansko.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik

Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Pogum do življenja in življenjska moč zahteva zdravega telesa in zdravih živcev. Kdor hoče svoje telo ohraniti trdno in krepiti

: svoje živce :

ne dobi boljšega pripomočka kakor je dobro znana in že dolgo preizkušena Scottova emulzija. Samo pravo a apnenimi in patroniranimi. Ze 35 let uživa Scottova emulzija svetovni sloves, da je prav posebnost dobra ob onemoglosti in prenapetju, in ta dobri glas se vedno bolj utrjuje, čemur vzrok je to, da se pri napravljanju

Scottove emulzije v vseh sestavinah porabljajo izključno najboljše surovine.

Pri nakupu zahtevajte izrecno Scottovo emulzijo. Znamka „Scott“, vpeljana že nad 35 let, jamči za dobroto in uspeh.

Cena originalni steklenici 2 K 50. Dobi se v vseh lekarnah.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. Najmanjši znesek 50 vin. Pisemnim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglašjih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri sveder.

Damski naklešeni klobuki se radi opustitve modistovske obrti po jako ugodni ceni prodajo v modni trgovini P. Magdič, Ljubljana nasproti glavne pošte. 606/x-16

Velika kletka s štirimi oddelki se zaradi preselitve takoj prav ceno proda na Opekarski cesti št. 36. 625 6-5

Eni ali dvom gospodam se odda takoj lepa, zračna mesečna soba. Na željo tudi hrana. Poizve se na Resljevi cesti 24/1 desno.

Spretnega krojaškega pomočnika (Tag-schneider) in vajenca sprejme tvrdka A. Kunc. 633/3-1

Stanovanje ene ali dveh sob se odda. Vprašati: Vila Mayer, Podrožnik. 630/3-2

Išče se stanovanje obstoječe iz ene ali dveh sob in kuhinje za november za mirno stranko v sredini mesta. Ponudbe pod „št. 28, na „Prvo anončno pisarno“.

Išče, ki se dobro obrestuje, se prav po ugodnih pogojih prodajo. Polovica kupnine ostane lahko vključena proti malim obrestim. Natančneje se poizve na Vodovodni cesti 62.

Prodajalniška opravila za specerijsko, galanterijsko in manufakturno blago, dobro ohranjena, večinoma iz hrastovega lesa se po ceni prodajo. Kje, pove „Prva anončna pisarna“. 547/x-1

Sprejemem gospode na dobro meščansko hrano. Kje, pove „Prva anončna pisarna“. 3-3

Modni salon Ivana Schiller

Sv. Petra cesta št. 31 P. 569 priporoča

klobuke v vseh izvršitvah.

Vsa

popravila točno in ceno!!
Zalnj klobuki vedno v zalogi.
Čez opoldan odprto.

L. J. Fröhlich

sobni slikar in plesarski mojster, dekoracije, napis in cerkveno slikarstvo

Ljubljana, Hrenova ulica 17.

Poštno-hranilnični račun št. 113.059.

Prva kranjska drogerija, parfumerija, fotomanufaktura itd.

Anton Kanc

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Zunanja naročila izvršuje z obratno pošto. — Ceniki so na razpolago.

Laška in dunajska KUHINJA

nasproti glavne pošte

Od danes naprej polenovke. Okusne morske ribe se oddajajo tudi ven po nizki ceni. Dobra kuhinja pod dobro znanim kuharjem Sonatto. Postrežba točna in solidna. Za obilen obisk se priporoča Marija Petrič.

O. Bračko

Ljubljana, Dunajska cesta št. 41

priporoča prave fine

francoske parfume, bogato

zalogo rokavic

in vse v to stroko spadajoče predmete v najfinjši kakovosti.

Vnanja naročila točno in solidno.

Malomestne tradicije

Česko spisal V. Štech, prevel V. M. Zalar. (Repertoarna igra češkega „Nar. divadla“ v Pragi.)

Pet moških, dve ženski vlogi.

Cena 60 vinarjev.

Dobiva se v knjigarnah in pri založniku V. M. Zalarju v Ljubljani.

Oblastveno avtorizirani in zapriseženi

geometer Lisec

Ljubljana, Sodna ulica 3

prevzema vse zemljemerske zadeve ter jih najhitreje izvršuje po najnižji ceni.

Kuč

za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino Kuč najboljši sredstvo 5 kg franko K 4'50

3. Novakovič, Ljubljana.

Štampilje
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj kavčkovih štampilj.
Ljubljana, Stari trg št. 28.
Ceniki franko.

Lepo meblovana zračna in velika mesečna soba

s posebnim vhodom, v I. nadstropju, v neposredni bližini II. drž. gimnazije se odda s 15. novembrom. Naslov pove upravništvo „Jutra“.

Najboljši češki nakupni vir! Ceno posteljno perje!!

Kg sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljše 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puha 5-10 K; kg velefinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha, sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinjši prsi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglatnicama, 80 cm dlj., 60 cm šir., polnjena z novim sivim, prav stanovitnim puh. perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglatnice 3 K, 3-50 K, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 1470 K, 17-80 K, 21 K, zglatnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4-50 K 5-20 K, 5-70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 118 cm šir. 12-80 K, 14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko.

- S. Benisch, Dešenice št. 821, Češko. -

Stanovanja

po eno ali dve sobi se oddajo takoj, eventualno tudi za pozneje na Poljanski cesti št. 60.

Ravnatoko se odda tudi več raznih stanovanj na Predovičevem selu v Mostah.

Pozor! !! Pozor!

Danes gremo pa vsi shupaj k

„Fortuni“

Vodovodna cesta št. 26. na

plesno veselico,

katera se vrši vsako nedeljo v novo zgrajenem

velikem salonu.

Za obilen poset vljudno vabita

F. in I. Vodšek.

Pozor! !! Pozor!

Prihranite mnogo denarja

če naročite sukno in modno blago naravnost od eksportne tvrdke

Milica Tomec
Humpolec (Češko)

Vzorci na zahtevo gratis na vpogled

Ičjo se solidni zastopniki. - - -

VOLNO
za športne obleke, čepice itd. v veliki izbiri priporoča
M. Drenik
Ljubljana, Kongresni trg št. 7.
Največja zaloga ženskih ročnih del.

A. KUNC
zaloga oblek
za gospode
in dečke
Dvorski trg št. 3.
Najnižje cene!
Strogo solidna postrežba!

Pozor! Ugodna prilika! Pozor!

Dne 6. novembra t. l.

se prodaja dražbenim potom v BOHINJSKI BISTRICI

„Hotel Turist“

v prometno najboljši legi z zemljiščem vlož. št. 62.

Dražba se vrši pri c. kr. okrajni sodnji v Radovljici dne 6. novembra t. l. ob 10. uri dopoldne, koder je tudi že prej zvedeti dražbene pogoje (v sobi št. 31).

Podjetni gostilničar, kateri išče priliko dobrega zasluzka, naj se zanima za to priložnost.

Telegrami:
Prometna banka Ljubljana

C. kr. priv.

Telefon 22: 44.

splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Ljubljana,
Stritarjeva ulica 6.

Centrala na Dunaju. Ustanovljena 1884. 29 podružnic. Delniški kapital in rezerva 52.000.000 kron.

Oskrbovanje vseh bančnih transakcij, kakor: Sprejemanje denarnih vlog proti rentnega davka prostim vložnim knji-
žicam, konto-knjižicam in v konto-kontu z dnevnim vedno ugodnim obrestovanjem.
Denar se dvigne lahko vsak dan brez odpovedi. Kupovanje in prodaja vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih
kurznih notic. Spravljanje in oskrbovanje (depoti) ter zastavljanje vrednostnih papirjev.

Najkulantnejša izvršitev borznih naročil na vseh tu- in inozemskih trgih. Izplačevanje kuponov in izžrebanjih vred-
nostnih papirjev. Kupovanje in prodanje deviz, valut in tuje denarja.
Izposojevanje železnih blaginj (safes) za ognjvarno shranjevanje vrednostnih papirjev, dokumentov, draguljev itd., ob
lastnem zapiranjju strank. Brezplačna revizija žrebanjih vrednostnih papirjev. Promese k vsem žrebanjem.

Ustmena in pisarna pojasnila in sveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcij vsak čas brezplačno.

Več krojačev

za navadna (priprosta) dela se sprejme.
Zglasiti se je v Kolodvorski ulici št. 8,
pritličje levo, od 5. do 7. ure zvečer.
Pismene ponudbe: Ljubljana, poštni
predal št. 89.

Specialna trgovina finih ročnih del

Toni Jager

V Ljubljani, Židovska ulica št. 5.

Predtiskarija
Tamburiranje
Montiranje
Plisiranje

Ne dajte se prevarati

s cenim a slabim blagom.

Osvedočite se o izvrstni kakovosti
naših izdelkov in mi Vas zagotovimo,
da ne bode nikdar obžalovali, ako
pišete po našo kolekcijo vzorcev, ki
Vam jo pošljemo gratis in franko.
V tej kolekciji najdete vse, kar po-
trebujete v hiši, platno, rjuhe, na-
mizne prte, brisače, šifone itd.
Novosti v finih francoskih bar-
vah: hantih in flanelah :
vse v najnovejši izbori in najbolj
kvaliteti. Reklamna prodaja: 6 kosov
platenih rjuh, primissima
150/200 cm velike K 15.—, 30 m raz-
nih finih ostankov K 18.—. Vzorce
najboljšega platna in volnenega blaga
kakor tudi moderni barhanti in flaneli
gratis in franko. — Pišite po vzorec!

Tkalnica za plateno in bombažno blago
Bratje Krejcar,
Dobruška 305. Česko.

A. & E. Skaberne
LJUBLJANA, Mestni trg št. 10.

Najmodernejše blago za damске
kostume
po izvanredno nizkih cenah se dobiva pri

Proda se 2 hišici

ena s kovačnico, druga enonadstropna, tik ceste pri Podrožici, obe z
vrtom in z nekoliko polja. — Poizvedbe pri g.

J. Janežiču v Lešah, pošta Št. Jakob v Rožu,
Koroško.

JULIJA ŠTOR — Ljubljana —

Prešernova ulica št. 5.

največja zaloga moških, dam-
skih in otroških čevljev, čevljev
za lawn-tennis in pristnih
goisserskih gorskih čevljev.

Elegantna in jako skrbna izvršitev
po vseh cenah.

Svilnato blago

baržuni, pliši, tenčice, čipkasto blago, čipke,
vložki, svilnate vezene, Jabots, šerpe, damski
ovratniki, kravate, svilnati in baržunasti tra-
kovi, pozamentirja, porte, žnore, resice, dišave,
mila i. t. d., vedno najnovejše v največji izbiri.

Modna trgovina P. Magdič

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Trgovec

ki želi prevzeti večjo trgovino v pro-
metnem kraju išče

10—15.000 K posojila

proti visokim obrestim. Ponudbe do
30. t. m. pod "Trgovina 1911" na
upravništvo "Jutra".

Edini izvrstni priložnostni nakup
za trgovce in zasebnike blaga,
ki se v zadnji sezoni ni prodalo, v
kosih od 3 do 9 metrov, garantirano
brez napake, pralni ostanki, ki sestoji iz
30—35 metrov letnih sortimentnih
ostankov K 17-50.

Voile de Leine za damske obleke, fa-
sonski saten s svilnim leskom, blago-
vje za obleke v krasnih novostih, mako-
zeširi za srajce in bluze, krasni rispi-
30 do 35 m zimskih sortimentnih
ostankov.

Krasni barhanti, fine flaneli za bluze
in srajce, velutin-pliš-barhanti, novi-
časti in piké-barhanti.

Razpošilja po povzetju

Mehanična tkalnica za barvasto blago

Karel Kohn v Nahodu (Česko) št. 502.

Vzorci mojih izdelkov prilagam vsakemu
zavoj.

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg 5

priporoča svojo veliko zalogo

oblek, ulstrov, raglanov, zimskih sukenj, kakor
tudi kratkih sako (mikado) z razno kožno pod-
lago za gospode.

Velika izbira kostumov, dolgih double plaščev,
kožuhovinastih jopic in paletotov, kril in bluz
za dame. Vse v najmodernejšem kroju in barvi.

Solidna postrežba. Priznana nizke cene.

Del. glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad
K 8.000.000. K 800.000.

(Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša))

priporoča promese dunajskih komunalnih srek za žrebanje dne 2. novembra t. l. Glavni dobiček K 300.000.—. Cena K 18.—.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Selenkova ulica št. 7 (nasproti glavni pošti).

Kupuje in prodaja:

vrednostne papirje, rente, obligacije, maturna pisma,
prioriteta, devize, srečke itd. — Valute in devize. —
Prodaja na vrednostne papirje in blago lahko v
javni okoliščini.

Promese k vsem žrebanjem.
Centrala v Trstu.

Vloge na knjižice

od dneva vložitve 4 1/2 % do dneva dviga.
Rentni davek plačuje banka iz svojega.
Na tekoči in žiro račun po dogovoru.
Živahna zveza z Ameriko.

Akreditivi.
Menjalnica.

Eskomptuje

menice, devize in fakture — Zavaranje vrednostnih
papirjev proti kurznim izgubam — Revizija žrebanja
menic itd. brezplačno. — Stavni krediti. — Rembour-
krediti. — Borna naročila.

Inkaso.
Filijalka v Opatiji.